Nieuwsbericht 04.03.2019

Verval van dekking bij de aansprakelijkheidsverzekering – Cassatie oordeelt verder

De verzekeraar moet bij het verwezenlijken van het risico (schade) de beloofde prestatie leveren (vergoeden), tenzij deze prestatie niet verschuldigd is door bv. uitsluitingen en vervalbedingen in de polis.

Met een arrest van 19 oktober 2018 herhaalt het Hof van Cassatie dat een beding van verval nietig is "wanneer het elke dekking uitsluit van het in de verzekeringsovereenkomst omschreven risico". Tot deze conclusie komt het Hof vooral door artikel 65 van de Verzekeringswet:

> Art 65 Verzekeringswet:
>
> "In de verzekeringsovereenkomst mag geen geheel of gedeeltelijk verval van het recht op verzekeringsprestatie bedongen worden dan wegens niet-nakoming van een bepaalde, in de overeenkomst opgelegde verplichting, en mits er een oorzakelijk verband bestaat tussen de tekortkoming en het schadegeval."

Het Hof van Cassatie volgt hier de heersende rechtspraak en haar eerdere arresten, nl. dat een vervalbeding nietig is wanneer het omschreven is in al te algemene bewoording (zie ook nieuwsbrief van 08/06/2018).

In dit arrest was het Hof mild voor de verzekeraar. De algemene voorwaarden van de voorliggende aansprakelijkheidsverzekering sloot o.a. "de schade uit die rechtstreeks en uitsluitend voortvloeit uit de keuze van de modaliteiten van uitvoering van de werken of het tekort aan elementaire preventiemaatregelen". Het Hof oordeelde al herhaaldelijk dat een in algemene bewoording op straffe van verval gestelde verplichting tot het nemen van preventiemaatregelen of uitsluitingen van schade voortvloeiend uit een overtreding van veiligheidsvereisten nietig is en niet beantwoordt aan de vereiste om deze beperkend en uitdrukkelijk te omschrijven (o.a. Cass. 12 januari 2007; eerder ook Cass. 10 maart 2015; Cass. 4 december 2013; Cass. 2 oktober 2009; Luik 4 februari 2013; contra Luik 13 oktober 2011. Zie ook Cass. 16 maart 2018 voor een recente toepassing in de polis voor een architect).

In deze zaak had het hof van beroep Gent op 9 november 2017 geoordeeld dat de clausule E00012 ongeldig is. Voorgenoemde E00012 clausule bepaalde het volgende: "De vergoeding van de schade aan de ondergrondse kabels en leidingen (riolen, water- gas- en elektriciteitsleidingen, telefoon- en telefoongraafkabels, enz.) wordt enkel gewaarborgd als de verzekeringnemer vóór het begin van de

werken de plannen van de genoemde kabels en leidingen binnen de termijnen opgelegd door de wetten en reglementen terzake heeft aangevraagd en ze op de bouwplaats heeft geraadpleegd waarbij hij bij de minste twijfel over hun ligging de nodige peilingen heeft gedaan". De rechter in hoger beroep vond dat het verzekerde risico met deze clausule te veel wordt uitgehold en daarom ongeldig is.

Het Hof van Cassatie vernietigde dit arrest van het hof van beroep Gent van 9 november 2017. Hoewel de bijzondere clausule E00012 een vervalbeding kan uitmaken, mocht de feitenrechter niet zonder meer de clausule ongeldig verklaren “zonder na te gaan of de clausule elke dekking door de eiseres van het risico "leggen van ondergrondse kabels en leidingen - horizontale boringen" uitsluit” .

De appelrechter had volgens het Hof van Cassatie te snel geoordeeld, zonder na te gaan of elke dekking van het risico werkelijk uitgesloten werd. We kunnen ons de vraag stellen of het Hof hiermee haar eerdere (strenge) rechtspraak toepast, of mildert door de toets te beperken tot de beoordeling of de verzekeraar het nut van de polis niet ontneemt door het betrokken vervalbeding. Dit laatste lijkt me niet het geval, aangezien het Hof m.i. niet veel meer doet dan vaststellen dat het hof van beroep haar eigen vooropgestelde voorwaarden niet voldoende heeft nagegaan in de feiten en clausules.

Voor meer informatie over dit specifieke onderwerp kan u Siegfried Busscher (auteur en celhoofd Privaat Bouwrecht) en Bob Goedemé (celhoofd Verzekeringsrecht) raadplegen.

Mechelsesteenweg 127A, b1 - 2018 Antwerpen
t. +32 3 260 98 60 | +32 2 790 44 44

Regentschapsstraat 58 bus 8 - 1000 Brussel
info@schoups.be

www.schoups.com